

Esas Sayısı : 2012/28 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı : 2014/31

Karar Günü : 11.2.2014

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Türkiye Hürmanist Partisi 2011 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İttüzüğü hükümleri uyarınca Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRÇÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DÜRSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL ve Zühtü ARSLAN'ın katılımlarıyla 20.2.2013 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında;

Türkiye Hürmanist Partisinin 2011 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda; hiçbir il ve ilçede teşkilatlanmadığı için sadece genel merkezi bulunan Partinin, herhangi bir gelir ve giderinin bulunmadığına ilişkin bir yazı gönderdiği tespit edilmiştir.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 8. maddesinde, siyasi partilerin Ankara'da genel merkezinin bulunacağı; 60. maddesinde, siyasi partilerin tutmak zorunda oldukları defterler sayılarak, bu defterlerin teşkilatın bağlı bulunduğu seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenip tasdik edileceği; 61. maddesinde, siyasi partilerin elde edebilecekleri gelirler sıralanarak, siyasi partilerin gelirlerinin amaçlarına aykırı olamayacağı; 69. maddesinde, bir siyasi partinin bütün gelirlerinin, o siyasi partinin tüzel kişiliği adına elde edileceği; 70. maddesinde de siyasi partilerin giderlerinin amaçlarına aykırı olamayacağı ve bir siyasi partinin bütün giderlerinin, o siyasi parti tüzel kişiliği adına yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Siyasi partilerin faaliyetlerini yürütecekleri bir genel merkezinin bulunması zorunludur. Genel merkez olarak kullanılacak yerler partilerin kendilerine ait olabileceği gibi kiralık olarak da kullanılabilir. Şayet, parti yetkililerine ait veya bunların kendilerinin kullandıkları yerler genel merkez olarak gösterilir ise bu takdirde kira sözleşmesi düzenlenerek isabet eden tutarın partiye bağış geliri ve karşılığının da kira gideri olarak kaydedilmesi gerekir. Böylece, söz konusu bedellerin parti tüzel kişiliği adına hesaplara dâhil edilmesi sağlanmış olacaktır.

Diğer taraftan, kurulmuş olan partilerin hayatın olağan akışı gereği kira, su, elektrik, telefon, kırtasiye, tutulacak defterlerin satın alınması vb. bir takım genel yönetim giderlerini yapacağı açıktır.

2820 sayılı Kanun'un, bir siyasi partinin bütün gelirlerinin ve giderlerinin o siyasi parti tüzel kişiliği adına yapılacağı yönündeki hükmüne göre, parti yetkililerinin genel yönetim giderlerini kendi imkânlarıyla karşılamaları mümkün değildir. Parti yetkililerinin bu şekilde yapmış oldukları gider bedellerinin partiye bağış geliri olarak, karşılığının da genel yönetim gideri olarak kaydedilerek parti tüzel kişiliği adına hesaplara dâhil edilmesi gerekir.

Sonuç olarak;

1- Türkiye Hürmanist Partisine, 2011 yılı kesin hesabını yapılan bu açıklamalara uygun olarak sunmaması nedenlerinin açıklaması ve 2820 sayılı Kanun'a uygun olarak düzenlenecek kesin hesap cetvelleri ile Merkez Karar Ve Yönetim Kurulu

kararını Anayasa Mahkemesine sunması için bu kararın tebliğinden itibaren 30 gün süre verilmesine,

2- Bu süre içerisinde söz konusu belgelerin gönderilmemesi durumunda; hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması ve hesabın dışında gelir ve gider yapılması, inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olarak değerlendirilerek, 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca yasal işlem yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulacağına Partiye bildirilmesine

OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III- ESAS İNCELEME

Anayasa Mahkemesinin 20.2.2013 günlü ve E.2012/28 sayılı kararı 12.4.2013 gününde Türkiye Hümanist Partisine tebliğ edilmesine rağmen, Parti kendisine tanınan 30 günlük süre içerisinde açıklamada bulunmamış ve her hangi bir belge de göndermemiştir.

Bunun üzerine Anayasa Mahkemesi, 20.2.2013 günlü ve E.2012/28 sayılı kararının gereğinin yapılması için 28.5.2013 gününde Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunmuştur.

Diğer taraftan, gelir ve gideri olmadığı beyan edilerek herhangi bir bilgi ve belge ibraz edilmeyen Parti hesabının denetimi gerçekleştirilemediğinden, Partinin 2011 yılı hesabının 2820 sayılı Kanun uyarınca kabul edilmesinin mümkün olmadığına karar vermek gerekmiştir.

IV- SONUÇ

Türkiye Hümanist Partisinin 2011 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

Gelir ve giderinin olmadığı beyan edilerek her hangi bir bilgi ve belge ibraz edilmeyen Parti hesabının denetimi gerçekleştirilemediğinden, Partinin 2011 yılı hesabının 2820 sayılı Kanun uyarınca kabul edilmesinin mümkün olmadığına,

11.2.2014 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Haşim KILIÇ

Başkanvekili
Serruh KALELİ

Başkanvekili
Alparslan ALTAN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Erdal TERCAN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
Zühtü ARSLAN

Üye
M. Emin KUZ